Pankkivaltuuston kertomus 2023

Talousvaliokunnan kuuleminen 27.11. 2024

Antti Lindtman, pankkivaltuuston puheenjohtaja

Pankkivaltuuston tehtävät

- Pankkivaltuusto valvoo Suomen Pankin hallintoa ja toimintaa
- Pankkivaltuusto vahvistaa Pankin tilinpäätöksen perusteet (esim. varausten kerryttämisen) ja päättää Pankin tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta ja tulosta koskevista toimenpiteistä
- Pankkivaltuusto valitsee Pankin johtokunnan jäsenet pääjohtajaa lukuunottamatta
  (presidentti nimittää pääjohtajan pankkivaltuuston esityksestä)
- Pankkivaltuusto antaa eduskunnalle kertomuksen pankin toiminnasta ja hallinnosta sekä pankkivaltuuston käsittelemistä asioista.
  Nyt käsittelyssä on tämä laissa tarkoitettu kertomus.

Suomen Pankin tehtävät

- Suomen Pankin ensisijaisena tehtävänä on pitää yllä hintatason vakautta.
- Pankin on tuettava muiden talouspolitiikan tavoitteiden saavuttamista vaarantamatta ensisijaista tavoitetta
- Hoitaessaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtäviä itsenäinen keskuspankki ei saa pyytää tai ottaa vastaan määräyksiä mulita kuin Euroopan keskuspankilta. (ei siis esimerkiksi pankkivaltuustolta)
- Suomen Pankin tehtävänä on myös huolehtia setelien liikkeelle laskemisesta, valuuttavarannon hallussapidosta ja hoidosta ja huolehtia maksu- ja rahoitusjärjestelmän luotettavuudesta ja tehokkuudesta

Kertomusvuosi 2023

- Vuoden 2023 alussa inflaatio merkittävästi EKP:n 2 prosentin inflaatiotavoitteen yläpuolella, joten rahapoliittiset päätökset keskittyivät inflaation hillitsemiseen
- EKP nosti ohjauskorkoja vuoden 2023 aikana 6 kertaa yhteensä 2 prosenttiyksiköllä. Vuoden 2023 lopussa EKP:n keskeisin ohjauskorko eli keskuspankkitalletuksille maksettava korko oli 4,0%
- Inflaatio hidastui tammikuun 8,6 prosentista 2,9 prosenttiin energiahintojen laskun, rahapolitiikan kiristyksen ja kysynnän vaimenemisen vuoksi. Pitkän aikavälin odotukset ovat pysyneet lähellä 2 prosentin inflaatiotavoitetta

Kertomusvuosi 2023

- EKP hillitsi inflaatiota myös pienentämällä epätavanomaisen rahapolitiikan vuoksi kasvanutta tasettaan n. 1000 miljardilla 7000 miljardiin
- Suomen Pankin taseessa rahapolitiikkaan liittyvät velkakirjaomistukset (joista merkittävä osa Suomen valtion velkaa) pienenivät 96 miljardista eurosta 90 miljardiin euroon
- Taseen supistumisesta huolimatta rahapoliittisista syistä luotu likviditeetti näkyy edelleen Suomen Pankin taseessa liikepankkien suurina keskuspankkitalletuksina.

Kertomusvuosi 2023

- EKP päättää keskuspankkitalletusten korkotasosta rahapoliittisin perustein
- Koron nousu vaikuttaa suoraan myös Suomen Pankin korkokustannuksiin. Suomen Pankin rahapoliittiset saatavat taas ovat pääosin kiinteäkorkoisia matalien korkojen aikana ostettuja velkakirjoja. Koron nousu pienentää siksi korkokatetta ja taseen koon vuoksi vaikutus on suuri.
- Pankin tulos vuonna 2023 on ennen varausten purkamista -1 112 miljoonaa euroa. Toiminnallisen tuloksen tappiot katetaan purkamalla aikaisempina vuosina kartutettuja varauksia, jonka jälkeen Pankin tulos on nolla euroa
- Tappiollisen tuloksen vuoksi Suomen Pankki ei jaa valtiolle voittoa.
- Tuleva tuloskehitys riippuu korkotasosta ja Pankin taseen supistumisesta. Nykyisten arvioiden mukaan varaukset riittävät kattamaan toiminnallisen tuloksen tappiot. Voitonjakomahdollisuuksia ei lähivuosina ole.

Kertomusvuoden jälkeinen kehitys

- Pankin keskeisin tavoite on hintavakauden ylläpitäminen
- Kertomusvuoden jälkeen inflaatio on hidastunut lähelle EKP:n keskipitkän ajan kahden prosentin inflaatiotavoitetta
- Inflaation hidastuminen on mahdollistanut korkotason laskun. Markkinadatan perusteella tehtyjen laskelmien mukaan korkotason odotetaan laskevan edelleen ja päätyvän vuoden 2025 puoliväliin mennessä noin kahteen prosenttiin

Finanssivalvonta

- Finanssivalvonta toimii Suomen Pankin yhteydessä mutta on päätöksenteossaan itsenäinen
- Finanssivalvonta valvoo pankkeja, vakuutuslaitoksia ja eläkeyhtiöitä tavoitteena finanssimarkkinoiden vakaus ja yleinen luottamus finanssimarkkinoiden toimintaan
- Pankkivaltuusto valvoo Finanssivalvonnan toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta.
- Pankkivaltuusto nimittää Finanssivalvonnan johtokunnan ja johtokunnan esityksestä Finanssivalvonnan johtajan

Finanssisektori kertomusvuonna 2023

- Finanssivalvonnan johtokunnan kertomuksen mukaan heikko suhdannetilanne heikensi finanssiselktorin toimintaympäristöä ja kasvatti riskejä erityisesti kiinteistömarkkinoilla
- Laskevat hinnat, kaupankäynnin vaimeus ja markkinoiden epävarmuus kasvattaa myös luotto- ja sijoitusriskejä.
- Finanssisektori on kuitenkin säilynyt vakavaraisena. Pankkien liikevoitto on kasvanut ja järjestämättömät saamiset pysyneet pieninä.

Poimintoja Finanssivalvonnan toimimmasta kertomusvuonna 2023

- Vuonna 2023 Finanssivalvonta keskittyi erityisesti kiinteistösektoriin liittyvien riskien valviontaan
- Pankkisektorin riskinkantokykyä parannettiin asettamalla suomalaisille pankeille yhden prosentin järjestelmäpuskurivaatimus
- Muita kuin ensiasunnon ostajia koskeva lainakatto palautettiin perustasolleen 90 prosenttiin
- Finanssivalvonnan rahanpesun estämisen valvontastrategia hyväksyttiin vuoden 2023 alussa

Pankkivaltuuston kehotti Finanssivalvontaa

- Kiinnittämään edelleen erityistä huomiota korkean korkotason ja heikentyvän suhdannetilanteen vaikutukseen pankkien asiakkaitten lainanhoitokykyyn
- Seuraamaan asuntojen hintojen laskun vaikutusta vakuusarvoihin ja pankkien luottoriskeihin.
- Varmistamaan, että rahanpesun valvonta ja pakotevalvonta toimivat riittävän tehokkaasti.
- Varmistamaan, että peruspankkipalvelut turvataan ja että myös ne asiakkaat, jotka eivät käytä digitaalisia palveluita, pystyvät hoitamaan pankkiasiointinsa kohtuullisilla kustannuksilla.